

?Per què la desigualtat desintegra el país?

«És fals el mite que els estrangers fan les feines que no volem fer, sinó que són feines que no estem disposats a acceptar pel salari»

Catalunya presenta un panorama social preocupant: Un elevat atur crònic, particularment juvenil, un alt nivell de contractació temporal, conseqüència de la dualitat laboral més extrema d'Europa, que no garanteix una mínima estabilitat d'ingressos, sobretot entre les generacions dels mil·lenaris i posteriors, amb tot el que comporta això: dificultat d'emancipació, caiguda de la natalitat, habitatges precaris, etc. Així mateix, una pobresa cada cop més crònica, sobretot entre la immigració, deguda als baixos salaris, que els fa dependents dels serveis socials. El panorama no és per estar cofoi.

Com s'ha arribat a aquesta situació? Bàsicament per dos motius, l'estructura del mercat laboral i el model econòmic català. La dualitat laboral permet que la població activa de més de 50 anys tingui unes condicions laborals, tant pel que fa a contractes de treball indefinits i funcionaris, com pel que fa a salaris, molt favorables. Així mateix, la població que està jubilada disposa d'un sistema de pensions en proporció dels més elevats a Europa pel que fa a prestacions. Com es sufraga tot això? La flexibilitat laboral inherent als mercats laborals actuals que inevitablement genera inestabilitat, i la recaptació per sufragar tot el sistema recau quasi en exclusiva sobre les generacions joves. Aquests són els primers treballadors que van a l'atur quan s'han de fer ajustaments a les plantilles de les empreses, ja que no tenen contractes protegits, i a la vegada, les elevades cotitzacions necessàries per sufragar les pensions, fa que els empresaris contractin menys, ja que lloc de treball resulta molt car i per tant, la dificultat per crear ocupació i absorbir l'atur juvenil.

Aquest sistema laboral, creat per la legislació laboral espanyola, a Catalunya li ve imposat, no és endogen, tot i que pot influir-hi amb els seus vots al Congrés del Diputats, però no pot canviar-lo. Però fixem-nos ara en el segon punt, el model econòmic català, que aquest sí que ha estat responsabilitat local en gran part. En gran part però no tota, perquè en un sistema laboral tan rígid com l'espanyol, els sectors laborals amb un nivell de precarietat i temporalitat molt elevat com turisme, construcció o hostaleria tenen en aquesta legislació un element que afavoreix el seu creixement en detriment d'altres.

Però l'alta precarietat no és un destí indefugible, des de Madrid no s'ha obligat a abraçar aquest model de baix cost fonamentat en turisme, hostaleria i construcció. El turisme era un sector ideal per economies subdesenvolupades, com les del sud de la península, però Catalunya era una economia industrial desenvolupada. Tot i que no havia fet la reconversió econòmica necessària durant la segona meitat del segle XX, aquest model econòmic genuïnament català, la versió endògena de les economies de mercat germàniques, basat sobretot en la indústria, generà tant una àmplia societat civil i una burgesia que van modernitzar el país, com fou creador de la potent classe mitjana que encara caracteritza Catalunya, que fou un potent ascensor social i la base social del catalanisme.

Era per tant responsabilitat de les elits catalanes cercar un model que generés feines que contribuïssin a ampliar la classe mitjana, mitjançant l'ascensor social, que ha estat la via més ràpida i efectiva per la integració i l'ampliació de la catalanitat. La resta de rendes per sobre i sota estaven força espanyolitzades, ja que o no tenen gaire contacte amb la catalanitat per motiu de renda o són dependents del BOE madrileny.

El model de país de sol i platja és insostenible mediambientalment, porta a la depapauperització en tots els àmbits i crea desarrelament, ja que l'alta precarietat genera una forta inseguretats als que l'experimenten com per pensar en la integració. És un mercat laboral que la nostra gent rebutja, a alguns els aboca a l'emigració a la recerca de les feines de classe mitjana que voldrien exercir aquí (l'exemple més clar, el sociosanitari), i altres romanen aturats perquè existeix una institució informal, pròpia de les classes mitjanes, que encara funciona raonablement bé i els permet no tenir que acceptar aquestes feines.

Aquesta institució que protegeix contra la precarietat és la família, ja que disposa de salaris, pensions i propietats guanyats en l'època que es va crear l'actual classe mitjana catalana, quan l'ascensor social funcionava, i que fa de paraigua social contra les fallades de l'actual mercat laboral català. Això podria ajudar a explicar l'elevat atur, sobretot juvenil, ja que la família fa la tasca que l'administració no fa, protegir-nos de la inseguretats laboral i dels baixos salaris. És a dir, la desigualtat creixent que es manifesta en xifres espantoses a les estadístiques, no es manifesta proporcionalment en malestar social, perquè la família esmorteix els efectes d'aquesta desigualtat. Però la dependència de la família acaba sent negativa, ja que per exemple retarda l'emancipació.

Però perquè tot i que molta gent es nega a fer aquestes feines, i la teoria econòmica diu que davant l'escassetat de treballadors, els salaris pugen, això a Catalunya no succeeix? Perquè el salari mínim espanyol és baix, i a la vegada el paradigma neoliberal fa que els mercats de treball nacionals ja no existeixin, només existeix un mercat internacional, on tots els treballadors competeixen amb tots, i el que això provoca és la congelació de salaris, una deslocalització a la inversa, pagar aquí un salari de país subdesenvolupat i importar els treballadors. Deslocalitzar a l'estranger és positiu per als treballadors locals, ja que reben salaris per sobre de la mitjana local, però atreure treballadors quan el cost de la vida d'aquí no és el mateix que el dels països emissors fa que estem condemnant milions de persones a la pobresa i la dependència de l'estat en condicions que trobem inacceptables per als nacionals, però que tolerem per als estrangers, un col·lectiu que no disposa d'aquesta xarxa de seguretats familiar i per tant, se'ls pot pagar un salari que la majoria de nosaltres rebutgem.

És fals el mite que els estrangers fan les feines que no volem fer, ja que abans aquestes feines igualment existien, sinó que són feines que no estem disposats a acceptar pel salari. Però als estrangers sí que es tolera que se'ls exploti, i les esquerres catalanes no es manifesten gaire al respecte, serà que pel seu origen es tolera aquesta discriminació? No només els neguem l'accés a la classe mitjana, sinó que els neguem també la seva integració i generem societats paral·leles, brou de cultiu d'extremismes, delinqüència i perpetuació de sistemes socials que atempten directament contra els nostre sistema de drets civils.

Si els llocs de treball no permeten un salari millor és que són llocs sense valor afegit prescindibles, només són viables perquè la part del salari que no paga l'empresa el sufraguen les administracions, per exemple en forma de serveis socials. El salari ha d'incloure tots els costos socials, i les activitats com el turisme han d'incloure al preu les externalitats que generen, perquè sinó es paguen del pressupost públic. És per aquest motiu que Catalunya té suposadament preus més competitius, perquè les institucions es fan càrrec del cost que no es repercuteix al preu del producte o servei i estem subvencionant indirectament empreses no competitives enlloc de fomentar un mercat competitiu. Aquest és l'autèntic debat quan parlem sobre jocs olímpics d'hivern, casinos o ampliar aeroports.